Glazbene preferencije učenika osnovne škole violinske glazbe u klasičnoj i u pizzicato artikulaciji

Snježana Dobrota*
dobrota@ffst.hr
http://orcid.org/0000-0001-7130-0199

Sara Protega**
sprotega@ffst.hr
http://orcid.org/0009-0007-8113-9977

https://doi.org/10.31192/np.24.1.9
UDK: 373.3-057.874:780.614.332.087
78:111.852
303.62
Izvorni znanstveni rad /
Original scientific paper
Primljeno: 5. srpnja 2025.
Prihvaćeno: 4. prosinca 2025.

CC BY NC

Glazbene su preferencije složen fenomen koji se formira pod utjecajem niza različitih čimbenika. U istraživanju su ispitane preferencije učenika osnovne škole prema violinskoj glazbi u klasičnoj i u pizzicato artikulaciji te je provjereno razlikuju li se navedene preferencije s obzirom na spol i dob sudionika te poznatost glazbenih ulomaka. Istraživanje je provedeno na uzorku učenika drugih, trećih, četvrtih, šestih, sedmih i osmih razreda splitskih osnovnih škola (N = 473). Za potrebe istraživanja konstruiran je upitnik kojim su se prikupili sociodemografski podatci o sudionicima, dok su u drugom dijelu upitnika sudionici procjenjivali stupanj sviđanja pojedinog glazbenog ulomka. Glazbeni nosač zvuka sadržavao je deset ulomaka violinske glazbe, po pet u klasičnoj artikulaciji i pet u pizzicato artikulaciji, svaki u trajanju od oko jedne minute. Rezultati potvrđuju da učenici generalno pokazuju veće preferencije violinske glazbe u klasičnoj artikulaciji, u odnosu na violinsku glazbu u pizzicato artikulaciji. Nadalje, na temelju rezultata t-testova, potvrđeno je da učenice, u odnosu na učenike i mlađi učenici, u odnosu na starije učenike, pokazuju veće preferencije violinske glazbe u obje artikulacije. I, konačno, rezultatima ovoga istraživanja potvrđeno je da su preferencije glazbenih ulomaka povezane s poznavanjem tih ulomaka. U radu se naglašavaju glazbenopedagoške implikacije dobivenih rezultata.

Ključne riječi: *glazbene preferencije, nastava glazbe, pizzicato, violinska glazba.*

* Prof. dr. sc. Snježana Dobrota, Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet, Poljička cesta 35, HR-21000 Split.
** Sara Protega, magistrica primarnog obrazovanja, Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet, Poljička cesta 35, HR-21000 Split.

*Uvod****

Nastava glazbe u osnovnim i srednjim školama u Hrvatskoj realizira se prema Kurikulumu za nastavni predmet Glazbene kulture za osnovne škole i Glazbene umjetnosti za gimnazije u Republici Hrvatskoj.[1] Tijekom nastave glazbe učenici razvijaju svoje glazbene sposobnosti, glazbeni ukus i kritičko mišljenje, upoznaju reprezentativna i kvalitetna glazbena ostvarenja, osvještavaju vrijednosti regionalne, nacionalne i europske kulturne baštine, čime razvijaju svoje interkulturne kompetencije. Učenje i poučavanje glazbe ostvaruje se u domeni A – Slušanje i upoznavanje glazbe, domeni B – Izražavanje glazbom i uz glazbu te domeni C – Glazba u kontekstu.[2] Zastupljenost domena u svakom od pojedinih odgojno-obrazovnih ciklusa značajno se razlikuje. Tako u prvom (1. i 2. razred osnovne škole), drugom (3., 4. i 5. razred osnovne škole) i trećem ciklusu (6., 7. i 8. razred osnovne škole) dominiraju domene A i B, dok je domena C manje zastupljena. U četvrtom i petom odgojno-obrazovnom ciklusu (srednja škola) izjednačene su domene A i C, dok je domena B manje zastupljena. Odgojno-obrazovni ishodi određeni su tako da omogućuju kontinuiran razvoj i nadogradnju specifično-glazbenih i generičkih kompetencija učenika.[3]

Što se tiče upoznavanja gudačkih instrumenata tijekom nastave glazbe u osnovnoj i srednjoj školi, tome je posvećen samo jedan odgojno-obrazovni ishod i to u 5. razredu osnovne škole, unutar domene A. Ishod je definiran na sljedeći način: Učenik razlikuje gudačka i trzalačka glazbala, skupinu glazbala, instrumentalne sastave i orkestre te opaža izvedbenu ulogu glazbala. Navode se i različiti aspekti razrade ishoda i to: razlikuje zvuk i izgled gudaćih i trzaćih glazbala; pridružuje glazbala odgovarajućoj skupini; opaža izvedbenu ulogu glazbala (solističko, komorno, orkestralno); razlikuje instrumentalne sastave i orkestre. Od obveznih sadržaja unutar ishoda navodi se sljedeće: gudaća glazbala (violina, viola, violončelo, kontrabas); trzalačka glazbala (harfa, gitara, tambure, mandolina, lutnja); instrumentalni sastavi (gudački kvartet, gudački kvintet, tamburaški sastav); orkestar (gudački, tamburaški, mandolinski); izvedbena uloga glazbala.[4]

Sastavni dio *Kurikuluma nastavnih predmeta Glazbena kultura i Glazbena umjetnost za osnovne škole i gimnazije* je i *Preporučeni (neobvezni) popis pjesama, brojalica i glazbenih djela*. Od violinske glazbe navode se sljedeće skladbe:

*** Rad pod naslovom Glazbene preferencije učenika osnovne škole prema violinskoj glazbi diplomska je radnja obranjena 2025. godine na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu, pod mentorstvom prof. dr. sc. Snježane Dobrota.

[1] Usp. Ministarstvo znanosti i obrazovanja, *Kurikulum nastavnih predmeta Glazbena kultura i Glazbena umjetnost za osnovne škole i gimnazije*, Zagreb, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019.

[2] *Isto*, 2019, 9.

[3] *Isto*, 2019, 16.

[4] *Isto*, 2019, 36.

J. S. Bach: *Partita u d-molu, BWV 1004, Ciaccona* (4. i 5. ciklus); L. van Beethoven: *Romanca za violinu i orkestar u F-duru*, O*p. 50* (3., 4. i 5. ciklus); H. I. Franz von Biber: *Passacaglia* (4. i 5. ciklus); J. Goldsmith, *Suita iz animiranog filma Mulan*, Vanessa Mae – *Reflection* (violina solo) (3. ciklus); S. Grappelli: *Stardust* (3. i 4. ciklus); F. B. Mendelssohn: *Koncert za violinu i orkestar u e-molu*, *Op. 64* (1. i 2. ciklus); N. Paganini: *Capriccio br. 24 u a-molu*, *Op. 1* (3. i 4. ciklus); N. Paganini: *Koncert za violinu i orkestar u h-molu*, *Op. 7, br. 2., 3. st. La campanella* (3. i 4. ciklus); S. Prokofjev: *Sonata za violinu i klavir u D-duru*, *br. 2, Op. 94 (Bis)*, 1. st. (4. i 5. ciklus); C. Saint-Saëns: *Camille Havanaise, Op. 83* (4. i 5. ciklus); C. Saint-Saëns: *Rondo Capriccioso, Op. 28* (4. i 5. ciklus); P. de Sarasate: *Ciganski napjevi*, *Op. 20* (2. i 3. ciklus); D. Šostakovič: *Romanca* (4. i 5. ciklus); A. Vivaldi: *Koncert za dvije violine u a-molu*, *RV 522* (4. i 5. ciklus); J. Williams: *Shindler's List – Theme* (3. ciklus); A. Dvořák: *Romanca za klavir i violinu*, *Op. 11* (4. i 5. ciklus); I. M. Jarnović: *Koncert za violinu i orkestar u A-duru* (4. i 5. ciklus); D. Milhaud: *Suita za violinu, klarinet i klavir* (3. i 4. ciklus); W. A. Mozart: *Koncertantna simfonija za violinu, violu i orkestar u Es-duru KV 364, 2. st.* (3. i 4. ciklus); G. Tartini: *Violinska sonata u g-molu (Đavolji triler)* (4. i 5. ciklus); A. Vivaldi: *The Four Seasons – Concerto No. 1 in E major, Op. 8, RV 269, Spring* (svi ciklusi); A. Vivaldi: *Četiri godišnja doba – Koncert za violinu i orkestar br.2. u g-molu*, *Op. 8*, *RV 315*, *Ljeto*, svi stavci (svi ciklusi); A. Vivaldi: *Četiri godišnja doba – Koncert za violinu i orkestar br. 3 u F-duru*, *Op. 8*, *RV 293*, *Jesen*, svi stavci (svi ciklusi); A. Vivaldi: *Četiri godišnja doba – Koncert za violinu i okrestar br. 4 u f-molu*, *Op. 8*, *RV 297*, *Zima*, svi stavci (svi ciklusi); T. G. Albinoni: *Adagio u g-molu za violinu, gudače i orgulje* (3. ciklus).

Najviše navedenih skladbi namijenjeno je učenicima srednje škole i učenicima viših razreda osnovne škole, dok su *Četiri godišnja doba*, A. Vivaldija, namijenjena slušanju u cijeloj odgojno-obrazovnoj vertikali. Iako se većina navedenih skladbi izvodi u klasičnoj artikulaciji, postoje i one izvedene u pizzicato artikulaciji. To je način sviranja na gudačkim instrumentima kod kojega se ton umjesto povlačenjem gudala proizvodi tako da se žice trzaju prstima. Među prvima ga je upotrijebio C. Monteverdi u dramskom madrigalu *Tancredi e Clorinda* (1624). N. Paganini je prvi svirao pizzicato lijevom rukom i istodobno izvodio melodiju gudalom u desnoj ruci.[5]

Što se glazbenih preferencija tiče, one su izuzetno složen fenomen na čije oblikovanje utječe više različitih čimbenika, od kojih su najčešće istraživani oni čimbenici koji su povezani s osobinama glazbe i osobinama slušatelja.[6] Postoje različiti teorijski modeli glazbenih preferencija koji prikazuju čimbenike koji utječu na njihovo oblikovanje. Jedan od najpoznatijih modela glazbenih prefe-

[5] Usp. *Muzička enciklopedija Jugoslavenskog leksikografskog zavoda*, Zagreb, Jugoslavenski leksikografski zavod, 1990, 84.

[6] Usp. Snježana DOBROTA, Ina REIĆ ERCEGOVAC, *Zašto volimo ono što slušamo. Glazbeno-pedagoški i psihologijski aspekti glazbenih preferencija*, Split, Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, 2016.

rencija je *Interaktivna teorija glazbenih preferencija*,[7] koja prikazuje hijerarhiju varijabli koje utječu na glazbene preferencije. Model sadrži osam razina kojima se obrađuje ulazna in*formacija.* Najniže razine modela nazivaju se varijablama utjecaja, a odnose se na podražaj te kulturne i osobne čimbenike koji utječu na kretanje informacije do mjesta na kojemu se odvija njezina obrada. Varijable na višim razinama modela su odgovor na varijable utjecaja, u smislu odbacivanja ili prihvaćanja ulazne informacije. *Recipročni model reakcije na glazbu*[8] polazi od ideje da je *odgovor na glazbu* oblikovan pod utjecajem karakteristika same glazbe, situacija i konteksta slušanja te osobina slušatelja. U *Revidiranom recipročnom modelu reakcije na glazbu*[9] čimbenici koji se odnose na glazbu i na situacije i kontekste slušanja ostaju nepromijenjeni u odnosu na originalnu verziju modela. Varijabla slušatelj nadopunjena je varijablama skladatelj/improvizator/izvođač, a umjesto varijable odgovor uključuje se mašta koja čini temelj modela te uključuje percepciju i produkciju. Prema *Modelu glazbenih preferencija odraslih*,[10] glazbene preferencije kod odraslih formiraju se na temelju djelovanja intrinzičnih glazbenih faktora, poput melodije i ritma te ekstrinzičnih elemenata, poput individualnih značajki i društvenih konteksta.

1. Cilj i hipoteze istraživanja

Cilj istraživanja bio je ispitati preferencije učenika osnovne škole prema violinskoj glazbi u klasičnoj i u pizzicato artikulaciji te provjeriti razlikuju li se navedene preferencije s obzirom na spol i dob sudionika te poznatost glazbenih ulomaka. U skladbu s postavljenim ciljem, definirane su sljedeće hipoteze:

H1. Učenici generalno pokazuju veće preferencije violinske glazbe u klasičnoj artikulaciji, u odnosu na violinsku glazbu u pizzicato artikulaciji.

H2. Učenice, u odnosu na učenike, pokazuju veće preferencije violinske glazbe u klasičnoj i pizzicato artikulaciji.

H3. Mlađi učenici, u odnosu na starije učenike, pokazuju veće preferencije violinske glazbe u klasičnoj i pizzicato artikulaciji.

H4. Učenici pokazuju veće preferencije prema poznatim glazbenim ulomcima, u odnosu na nepoznate glazbene ulomke.

[7] Usp. Albert LeBLANC, An Interactive Theory of Music Preference, *Journal of Music Therapy*, 19 (1982) 1, 28-45. https://doi.org/10.1093/jmt/19.1.28.

[8] Usp. David J. HARGREAVES i dr., How do people communicate using music?, u: Dorothy MIELL i dr. (ur.), *Musical communication*, Oxford, Oxford University Press, 2005, 1-25.

[9] Usp. David J. HARGREAVES i dr., Imagination and creativity in music listening, u: David J. HARGREAVES i dr. (ur.), *Musical Imaginations. Multidisciplinary Perspectives on Creativity, Performance and Perception*, Oxford, Oxford University Press, 2012, 156-172.

[10] Usp. Arielle BONNEVILLE ROUSSY i dr., Age trends in musical preferences in adulthood: 1. Conceptualization and empirical investigation, *Musicae Scientiae*, 21 (2017) 4, 369-389. https://doi.org/10.1177/1029864917691571.

1.1. Metoda i sudionici

Istraživanje je provedeno na uzorku od 473 učenika drugih, trećih, četvrtih, šestih, sedmih i osmih razreda splitskih osnovnih škola Lučac i Spinut (M = 252; Ž = 221). Učenici drugog, trećeg i četvrtog razreda grupirani su u jednu skupinu, a učenici šestog, sedmog i osmog razreda u drugu skupinu sudionika (tablica 1). Od ukupnog broja sudionika, njih 15 % pohađa glazbenu školu i 16,28 % sudionika pjeva u zboru.

Tablica 1. Struktura uzorka

SPOL	N	RAZRED	N
M	252	2., 3., 4.	234
Ž	221	6., 7., 8.	239
UKUPNO	473		

1.2. Instrument i postupak istraživanja

Za potrebe istraživanja konstruiran je upitnik kojim su se prikupili sociodemografski podatci o sudionicima (spol, naziv škole, razred, pohađanje glazbene škole, pjevanje u zboru). Drugi dio upitnika je Skala procjene sviđanja glazbe, u kojemu su sudionici nakon svakog odslušanog glazbenog ulomka na ljestvici Likertova tipa, zaokruživanjem brojeva od jedan do pet (1 = uopće mi se ne sviđa; 5 = jako mi se sviđa), procjenjivali stupanj sviđanja pojedinog glazbenog ulomka. Glazbeni nosač zvuka sadržavao je deset ulomaka violinske glazbe, po pet u klasičnoj artikulaciji i pet u pizzicato artikulaciji, svaki u trajanju od oko jedne minute. Popis skladbi i deskriptivni parametri podskala procjene sviđanja glazbe prikazani su u tablici 2. Parametri spljoštenosti i asimetričnosti za sve varijable bili su u rasponu od – 1 do +1, stoga su u analizi podataka korišteni parametrijski postupci. Analiza podataka obavljena je u statističkoj aplikaciji STATISTICA (TIBCO 14.0). Istraživanje je provedeno tijekom siječnja i veljače 2025. godine u školskim učionicama tijekom nastave Glazbene kulture.

Tablica 2. Popis skladbi na glazbenom nosaču zvuka i deskriptivni parametri podskala procjena sviđanja glazbe

Violinska glazba	Glazbeni ulomak
Klasična artikulacija	B. Bartók: Gudački kvartet br. 4., C-dur
	E. Grieg: Holberg Suite
	A. Vivaldi: Četiri godišnja doba, Proljeće
	W. A. Mozart: Mala noćna muzika
	J. Haydn: Gudački kvartet u C-duru, Op. 76, br. 3, Carski kvartet, 1. st. Allegro
Cronbach α	0,79
M	18,60
Sd	3,90
N	5
asimetričnost	-0,94
spljoštenost	0,99
Pizzicato artikulacija	L. Anderson: Jazz Pizzicato
	J. Strauss II: Neue Pizzicato-Polka, Op. 449
	J. Strauss II i J. Strauss: Pizzicato Polka
	E. Grieg: Anitra's Dance (Peer Gynt Suite br. 1)
	L. Anderson: Plink, Plank, Plunk
Cronbach α	0,77
M	18,25
Sd	4,49
N	5
asimetričnost	-0,71
spljoštenost	0,22

2. Rezultati istraživanja

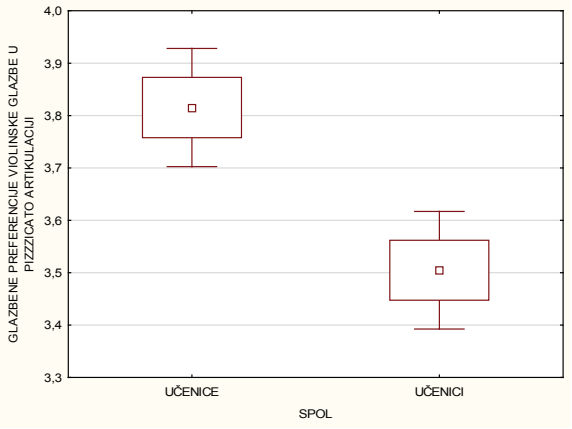
Najviše je ocijenjena skladba L. Andersona: *Plink, Plank, Plunk* (pizzicato) (M = 4,26; sd = 1,15; raspon = 1-5), dok je najniže ocjene sudionika dobila skladba B. Bartóka: Gudački kvartet br. 4 u C-duru (M = 2,82; sd = 1,15; raspon = 1-5). Sudionici pokazuju veće preferencije prema violinskoj glazbi u klasičnoj artikulaciji (M = 3,72; sd = 0,78; raspon = 1-5), nego u pizzicato artikulaciji (M = 3,65; sd = 0,90; raspon = 1-5), čime je potvrđena postavljena hipoteza.

Da bismo provjerili razlikuju li se učeničke preferencije violinske glazbe s obzirom na spol, izračunana su dva t-testa, jedan za klasičnu artikulaciju i jedan za pizzicato artikulaciju violinske glazbe (tablica 3). Rezultati potvrđuju da učenice, u odnosu na učenike, pokazuju veće preferencije violinske glazbe i u klasičnoj i u pizzicato artikulaciji (slike 1 i 2). Time je potvrđena postavljena hipoteza.

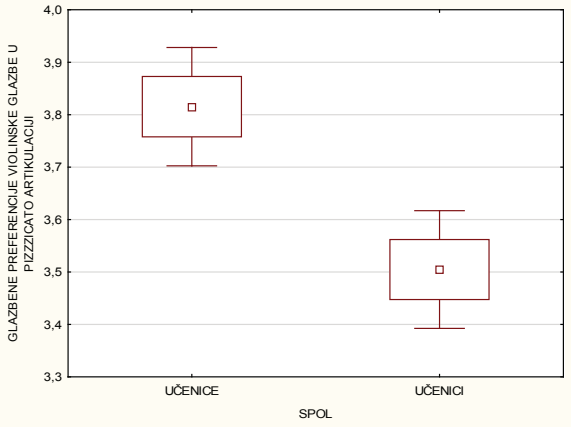
Tablica 3. Razlike u preferencijama violinske glazbe u klasičnoj i pizzicato artikulaciji s obzirom na spol (rezultati t-testova)

	$M_{učenici}$	$M_{učenice}$	t	df	p
Violinska glazba					
klasična artikulacija	3,61	3,84	3,29	471	0,00**
pizzicato artikulacija	3,50	3,82	3,81	471	0,00**

$p \leq 0,05$*
$p \leq 0,01$**

Slika 1. Razlike u preferencijama violinske glazbe u klasičnoj artikulaciji s obzirom na spol

Slika 2. Razlike u preferencijama violinske glazbe u pizzicato artikulaciji s obzirom na spol

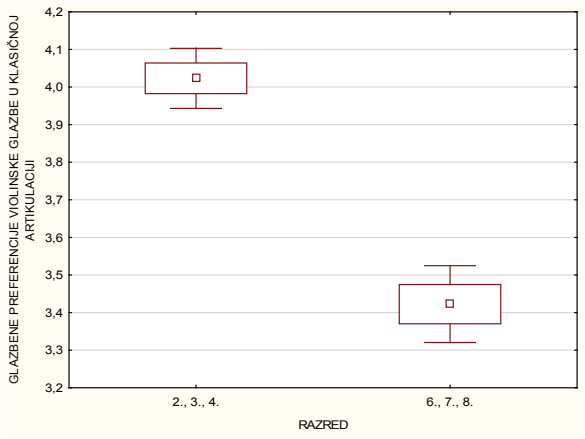
Da bismo ispitali razlikuju li se učeničke preferencije violinske glazbe s obzirom na dob, odnosno razred, ponovno su izračunana dva t-testa (tablica 4).

Rezultati potvrđuju da mlađi učenici, u odnosu na starije učenike, pokazuju veće preferencije violinske glazbe u klasičnoj i u pizzicato artikulaciji (slike 3 i 4), čime je potvrđena postavljena hipoteza.

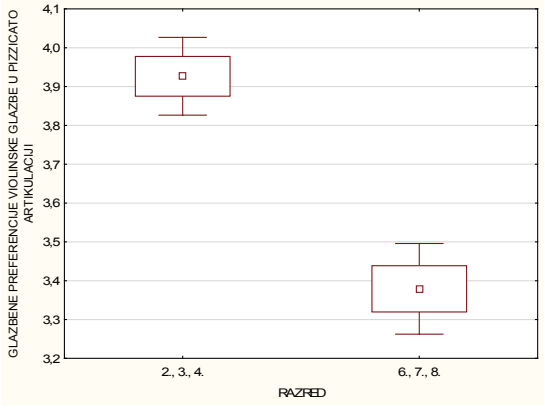
Tablica 4. Razlike u preferencijama violinske glazbe u klasičnoj i pizzicato artikulaciji s obzirom na dob/razred (rezultati t-testova)

	$M_{mlađi\ učenici}$	$M_{stariji\ učenici}$	t	df	p
Violinska glazba					
klasična artikulacija	4,02	3,42	9,05	471	0,00**
pizzicato artikulacija	3,93	3,38	6,96	471	0,00**

$p \leq 0{,}05^{*}$; $p \leq 0{,}01^{**}$

Slika 3. Razlike u preferencijama violinske glazbe u klasičnoj artikulaciji s obzirom na dob/razred

Slika 4. Razlike u preferencijama violinske glazbe u pizzicato artikulaciji s obzirom na dob/razred

Da bismo ispitali jesu li preferencije glazbenih ulomaka povezane s poznavanjem glazbenih ulomaka, izračunani su koeficijenti između preferencija glazbenih ulomaka i poznavanja navedenih ulomaka (tablica 5). Potvrđeno je postojanje korelacija za sve glazbene ulomke, čime je potvrđena postavljena hipoteza.

Tablica 5. Korelacije između poznatosti i preferencija glazbenih ulomaka

Glazbeni ulomak	Nepoznato (f)	Poznato (f)	Povezanost između glazbenih preferencija i poznatosti
B. Bartók: Gudački kvartet br. 4 u C-duru	414	59	0,21*
L. Anderson: Jazz Pizzicato	345	128	0,23*
E. Grieg: Holberg Suite	319	154	0,25*
J. Strauss II: Neue Pizzicato-Polka, Op. 449	387	86	0,24*
J. Strauss II i J. Strauss: Pizzicato Polka	295	178	0,32*
A. Vivaldi: Četiri godišnja doba, Proljeće	37	436	0,19*
W. A. Mozart: Mala noćna muzika	34	439	0,20*
J. Haydn: Gudački kvartet u C-duru, Op. 76, br. 3, Carski kvartet, 1. st. Allegro	394	79	0,27*
E. Grieg: Anitra's Dance (Peer Gynt Suite No. 1)	333	140	0,35*
L. Anderson: Plink, Plank, Plunk	283	190	0,22*

*$p<0,05$

3. Rasprava

Ovim istraživanjem ispitane su učeničke preferencije violinske glazbe u klasičnoj i pizzicato artikulaciji. Iako su učenici najvišim ocjenama ocijenili violinsku skladbu u pizzicato artikulaciji, a najnižim violinsku skladbu u klasičnoj artikulaciji, rezultati potvrđuju da učenici generalno pokazuju veće preferencije prema violinskoj glazbi u klasičnoj artikulaciji, u odnosu na violinsku glazbu u pizzicato artikulaciji. Takve rezultate moguće je objasniti činjenicom da je klasična artikulacija violinske glazbe, u odnosu na pizzicato artikulaciju, učenicima poznatija, što utječe i na veće preferencije takve glazbe. Naime, rezultati brojnih istraživanja potvrđuju da je poznavanje glazbe[11] značajan prediktor glazbenih preferencija.[12] I rezultatima ovoga istraživanja potvrđeno je da su preferencije glazbenih ulomaka povezane s poznavanjem glazbenih ulomaka.

[11] Usp. Victoria WARNET, The Relationship Between Music Familiarity, Music Preference, and Concert Attendance in Music Majors and Non-Music Majors, *Research Perspectives in Music Education*, 23 (2023) 1, 3-13. https://doi.org/10.55814/bc850bde.

[12] Usp. Snježana DOBROTA, Ina REIĆ ERCEGOVAC, Music preferences with regard to music education, informal influences and familiarity of music amongst young people in Croatia, *British Journal of Music Education*, 34 (2016b) 1, 1-15. https://doi.org/10.1017/S0265051716000358.

Što se tiče razlika u preferencijama violinske glazbe s obzirom na spol sudionika, rezultati potvrđuju da učenice, u odnosu na učenike, pokazuju veće preferencije violinske glazbe u obje artikulacije, što je u skladu s rezultatima provedenog istraživanja,[13] koje navodi da žene, u odnosu na muškarce, uglavnom imaju pozitivnije stavove prema glazbi i više razine glazbenih preferencija. Što se tiče rodnih razlika u glazbenim preferencijama, one se uglavnom temelje na ideji da žene preferiraju mirnije i refleksivnije glazbene stilove,[14] dok su muškarci skloniji agresivnijim i buntovnijim stilovima glazbe.[15] Istraživanje kulturnih i rodnih razlika u funkcijama slušanja glazbe iznijelo je na vidjelo da žene, u odnosu na muškarce, više slušaju glazbu koja sadrži afektivne i kontemplativne elemente.[16] »Muškarci i žene odgovaraju na glazbu na različite načine«, muškarci preferiraju hard rock glazbu i izbjegavaju glazbu s romantičnim prizvukom, dok žene slušaju glazbu koja ih oslobađa osjećaja usamljenosti, poboljšava njihovo raspoloženje i otklanja zabrinutost.[17] Istraživanje glazbenih preferencija učenika srednjih škola pokazalo je da učenici preferiraju heavy metal i rock glazbu, a učenice reggae, pop, jazz, klasičnu i tradicijsku glazbu.[18]

Rezultatima ovoga istraživanja potvrđeno je i to da mlađi učenici, u odnosu na starije učenike, pokazuju veće preferencije violinske glazbe u klasičnoj i u pizzicato artikulaciji. Takvi su rezultati u skladu s hipotezom *otvorenosti* (engl. *open-earedness*), koju je predložio Hargreaves,[19] a koju LeBlanc[20] definira kao toleranciju i fleksibilnost slušatelja prema različitim glazbenim stilovima. On, nadalje, navodi da su mlađa djeca otvorenija prema različitim glazbenim stilovima, a onda se otvorenost smanjuje ulaskom u adolescenciju. Kako slušatelj sazrijeva od adolescencije prema mlađoj odrasloj dobi, nastaje djelomičan preokret otvorenosti, a zatim se otvorenost smanjuje s ulaskom u stariju dob. Ispitivanje preferencija učenika osnovne i srednje škole prema klasičnoj glazbi,

[13] Usp. Dobrota, Reić Ercegovac, *Zašto volimo ono što slušamo…*, 26-27.

[14] Ann COLLEY, Young people's musical taste: Relationship with gender and gender-related traits, *Journal of Applied Social Psychology*, 38 (2008) 8, 2039-2055. https://doi.org/10.1111/j.1559-1816.2008.00379.x.

[15] Adrian C. NORTH, Individual Differences in Musical Taste, The American Journal of Psychology, 123 (2010) 2, 199-208. https://doi.org/10.5406/amerjpsyc.123.2.0199.

[16] Usp. Diana BOER i dr., Young people's topography of musical functions: Personal, social and cultural experiences with music across genders and six societies, *International Journal of Psychology*, 47 (2012) 5, 355-369. https://doi.org/10.1080/00207594.2012.656128.

[17] Usp. Peter G. CHRISTENSON, Jon Brian PETERSON, Genre and gender in the structure of music preferences, *Communication Research*, 15 (1988) 3, 282-301, 265. https://doi.org/10.1177/009365088015003004.

[18] Usp. David J. HARGREAVES i dr., Effects of age, gender and training on musical preferences of British secondary school students, *Journal of Research in Music Education*, 43 (1995) 3, 242-250. https://doi. org/10.2307/3345639.

[19] Usp. David J. HARGREAVES, The development of aesthetic reactions to music, *Psychology of Music.* (1982) *Special Issue*, 51-54.

[20] Usp. Albert A. LeBLANC, *Effect of maturation/aging on music listening preference. A review of the literature*, Paper presented at the Ninth National Symposium on Research in Music Behaviour, Canon Beach, Oregon, USA, 1991.

glazbi 20. stoljeća i glazbama svijeta potvrdilo je da su mlađi učenici u odnosu na starije učenike otvoreniji prema različitim glazbenim stilovima.[21] Do sličnih nalaza došlo se u istraživanju glazbenih preferencija učenika osnovnih i srednjih škola u Hong Kongu koje je potvrdilo da mlađi učenici bolje prihvaćaju različite i nepoznate glazbene stilove i pokazuju generalno veće preferencije svih stilova u odnosu na starije učenike.[22]

Zaključak

Rezultatima ovoga istraživanja potvrđeno je kako su spol, dob i poznavanje glazbe značajni prediktori glazbenih preferencija. Sudionici pokazuju veće preferencije poznate violinske glazbe u odnosu na nepoznatu glazbu. Nadalje, učenice i mlađi učenici pokazuju veće preferencije violinske glazbe u klasičnoj i u pizzicato artikulaciji. Činjenica da su mlađi učenici otvoreniji i fleksibilniji za primanje različitih glazbenih podražaja velika je prednost za rad glazbenih pedagoga, koji imaju mogućnost djecu od najranijih dana okružiti različitim kvalitetnim i primjerenim glazbenim podražajima.

Dobiveni rezultati imaju značajne implikacije za područje psihologije glazbe, u smislu oblikovanja novih modela glazbenih preferencija, ali i za područje glazbene pedagogije, gdje mogu poslužiti kao smjernice glazbenim pedagozima za oblikovanje sadržaja nastave glazbe.

Jedno od ograničenja ovoga istraživanja je činjenica da su svi sudionici iz iste županije, stoga bi se sljedeća istraživanja mogla provesti na uzorku sudionika iz svih hrvatskih županija, da bi se dobila cjelovitija slika o čimbenicima koji utječu na formiranje glazbenih preferencija.

Još jedno ograničenje istraživanja jest činjenica da sudionici nisu prepoznavali razliku između klasične i pizzicato artikulacije, već su njihove preferencije proizašle samo iz doživljaja glazbene izvedbe. Stoga bi dodatna provjera svjesnog razumijevanja i prepoznavanja ovih tehnika od strane ispitanika mogla značajno poboljšati interpretaciju dobivenih rezultata.

[21] Usp. Snježana DOBROTA, Marija SARAJČEV, Students' Musical Preferences for Classical Music, 20th Century Music, and World Music – The Open-Earedness Hypothesis, *Školski vjesnik: časopis za pedagogijsku teoriju i praksu*, 70 (2021) 1, 11-42. https://doi.org/ 10.38003/sv.70.1.1.

[22] Usp. C. Victor FUNG i dr., Music style preferences of young students in Hong Kong, *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 143 (1999-2000) 50-64.

Snježana Dobrota* – Sara Protega**

Music Preferences of Elementary School Students Towards Violin Music in Classical and Pizzicato Articulations

Summary

Musical preferences are complex phenomena formed under the influence of a number of different factors. The study examined the preferences of elementary school students towards violin music in classical and pizzicato articulations and checked whether these preferences differed with respect to the gender and age of the participants, as well as the familiarity of the musical excerpts. The study was conducted on a sample of students in the second, third, fourth, sixth, seventh and eighth grades of elementary schools in Split (N = 473). For the purposes of the study, a questionnaire was constructed to collect sociodemographic data from the participants, whereas in the second part of the questionnaire, the participants assessed their level of liking for each musical fragment. The music recording contained ten excerpts of violin music, five in classical articulation and five in pizzicato articulation, each lasting approximately one minute. The results confirm that students generally show greater preferences for violin music in classical articulation than for violin music in pizzicato articulation. Furthermore, based on the results of the t-tests, it was confirmed that female students, compared to male students, and younger students, compared to older students show greater preferences for violin music in both articulations. Finally, the results of this study confirm that preferences for musical excerpts are related to the familiarity of musical excerpts. The paper emphasizes the music-pedagogical implications of the obtained results.

Keywords: musical preferences, music teaching, pizzicato, violin music.

(*na engl. prev.* Snježana Dobrota)

* Snježana Dobrota, PhD, Full Prof., University of Split, Faculty of Humanities and Social Sciences; Address: Poljička cesta 35, HR-21000 Split, Croatia; E-mail: dobrota@ffst.hr.

** Sara Protega, Master of Primary Education, University of Split, Faculty of Humanities and Social Sciences; Address: Poljička cesta 35, HR-21000 Split, Croatia; E-mail: sprotega@ffst.hr.